

Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

Vol 26, No 3/4 (1975)

Υπεύθυνοι συμφώνως τῷ νόμῳ
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
 Ἐπιστημονικὸν Σωματεῖον ἀνεγνωρισμένον, ἀριθ. ἀποφ. 5410 /19.2.1925 Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.
 Πρόεδρος διὰ τὸ ἔτος 1975: Ἰωάννης Καρβυλάκης, Κηφισίας 56, Ἀθήναι.
 ΕΚΔΟΤΗΣ: Ἐκδίδεται ὑπὸ αἰρετῆς πενταμελοῦς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς (Σ.Ε.) μελῶν τῆς Ε.Κ.Ε.
 ΥΠ/ΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: Ὁ Πρόεδρος τῆς Σ.Ε. Δημήτριος Χ. Μπαρβίτσας Πελοποννήσου 39, Ἀγ. Παρασκευῆ.
 Μέλη Συν/κῆς Ἐπ.:
 Χ. Παππούς
 Γ. Ἀζιζιάνης
 Κ.Χ. Σειταριδῆς
 Μ. Μαστρογιάννη-Κορκολοπούλου
ΠΡΟΣΤΑΤΑΜΕΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
 Ἰορδάνης Α. Ὀρφανίδης
 Θησῶος 12 - Π. Φάληρον
ΤΟΠΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ: Ἀθήναι
ΗΜΕΡ. ΤΥΠΩΣΕΩΣ: Ἰανουάριος 1976

Ταξ. Διεύθυνσις:
 Ταξ. θοῦρις 546
 Κεντρικὸν Ταχυδρομεῖον
 Ἀθῆναι

Συνδρομαί:
 Ἐτήσια ἐσωτερικῶν ἄρχ. 300
 Ἐτήσια ἐξωτερικῶν » 450
 Ἐτήσια φοιτητῶν ἡμεδαπῆς » 100
 Ἐτήσια φοιτητῶν ἀλλοδαπῆς » 150
 Τριμῆ ἐκίστου τεύχους » 75

Address: P.O.B. 546
 Central Post Office
 Athens - Greece

Redaction: Dr. D.C. Brovas
 Peloponissou 39,
 Agbia Paraskevi-Attikis
 Greece

Subscription rates:
 (Foreign Countries)
 \$ U.S.A. 15 per year.

Δελτίον
 ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
 ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ
 ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β
 ΤΟΜΟΣ 26 Ἰούλιος - Δεκέμβριος
 ΤΕΥΧΟΣ 3 - 4 1975

Bulletin
 OF THE HELLENIC
 VETERINARY MEDICAL SOCIETY

QUARTERLY
 SECOND PERIOD
 VOLUME 26 July - December
 No 3 - 4 1975

Ἐπιταγαὶ καὶ ἐμβάσματα δέον ὅπως ἀποστέλλονται ἐπ' ὄνοματι κ. Ἰωάννου Καρβυλάκη Ἰνστιτούτου Ἀγροθόδου Ποσειδῶ, Ἀγία Παρασκευῆ - Ἀττικῆς.

The complications of bones surgery in Veterinary Medicine

A. ΖΩΛΟΣ

doi: [10.12681/jhvms.21206](https://doi.org/10.12681/jhvms.21206)

Copyright © 2019, A. ΖΩΛΟΣ

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

ΖΩΛΟΣ Α. (2019). The complications of bones surgery in Veterinary Medicine. *Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society*, 26(3/4), 186-191. <https://doi.org/10.12681/jhvms.21206>

ΑΙ ΕΠΙΠΛΟΚΑΙ ΤΗΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ ΤΩΝ ΟΣΤΩΝ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΝ

Ἵπὸ
Α. ΖΩΛΟΥ
Κτηνιάτρου*

S U M M A R Y

THE COMPLICATIONS OF BONES SURGERY IN VETERINARY MEDICINE

By
A. ZOLOS
Veterinarian

The author is exposing his thoughts for facing the complications of bones surgery. It is difficult to face with these complications but if a special treatment and a good technique are chosen it is possible to give a good help.

Ἡ αὐξουσα ἀνάπτυξις τῆς χειρουργικῆς τῶν ὀστέων ὑποκινεῖ τὸν κτηνίατρον-χειρουργὸν εἰς τὸ νὰ ἐπιχειρήσῃ πολλὰς ἐπεμβάσεις εἰς τὰ ὀστᾶ. Ἡ χειρουργικὴ ἐπανόρθωσις τῶν καταγμάτων πραγματοποιεῖται προοδευτικῶς χάρις εἰς τὰς ὀστεοσυνθέσεις καὶ οὐχὶ πλέον μὲ τὴν ἀπλὴν ἐφαρμογὴν ἐπιδέσμου ἐκ γύψου διὰ τῆς ἀπλῆς ὀρθοπεδικῆς. Δέον νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ χειρουργικὴ τῶν ὀστέων εἶναι τεχνικῶς εὐκόλος. Ἀλλὰ τὸ παραμικρότερον σφάλμα συνεπάγεται σοβαρὰς συνεπειὰς ἐκ τῶν ὀστέων ἢ πλέον ἐπίφοβος εἶναι ἢ μόλυνσις τοῦ ὀστοῦ. Εἰς τὴν παροῦσαν θὰ ἀναπτύξωμεν τὰς ἐπιπλοκάς τὰς συνηθέστερον ἐμφανιζομένας κατὰ τὴν χειρουργικὴν τῶν ὀστέων, τὰς συνθήκας αἷτινες ἐξασφαλίζουσι τὴν πρόληψιν αὐτῶν, ὡς καὶ τὴν ἐνδεχομένην θεραπείαν των.

Αἱ περισσότεροι ἐξειλιγμένοι μέθοδοι ἀποσκοποῦν εἰς τὸ νὰ μειώσουν τὰ κατάγματα ὑπὸ ἄμεσον ἔλεγχον μετὰ τὸ χειρουργικὸν ἀνοίγμα τῆς ἐστίας καὶ νὰ ἀκίνητοποιήσουν τὰς συναρμογὰς διὰ τῆς ἐμφυτεύσεως προθέσεως.

Δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν τὰς ἐπιπλοκάς ταύτας εἰς ἐπιπλοκάς συνδεομένας μὲ τὰς ὀρθοπεδικὰς τεχνικὰς μεθόδους καὶ τὰς προκαλουμένας ἐκ τῶν ὀστεοσυνθέσεων.

* Ἐργαστήριον Ἀνατομίας καὶ Φυσιολογίας τῶν Ἀγροτικῶν Ζῴων Ἀνωτάτης Γεωπονικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν.

Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ἀνεφέρομεν τὴν ψευδάρθρωσιν, ἣτις εἶναι ὀριστικὴ βλάβη, χαρακτηριζομένη ἀπὸ μὴ φυσιολογικὴν κινητικότητα τῆς ἐστίας τοῦ κατάγματος. Κλινικῶς ὁ χειρισμὸς τοῦ μέλους οὐδένα πόνον προκαλεῖ. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς ὀστεοσυνθέσεις, ἡ τοποθέτησις προθέσεων δύναται νὰ ὀδηγήσῃ εἰς ἐπιπλοκὰς διὰ τῆς νεκρώσεως τοῦ μαλακοῦ ἴστου, ἔναντι τῶν προεξοχῶν τοῦ μηχανικοῦ συστήματος διὰ τῆς ἐπαγωγῆς ὀστεοκύστεως πέριξ τῶν μεταλλικῶν στοιχείων, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν ξένα σώματα. Κυρίως ὅμως αἱ ὀστεοσυνθέσεις δύνανται νὰ προκαλέσουν τὴν μόλυνσιν τῆς ἐστίας τοῦ κατάγματος.

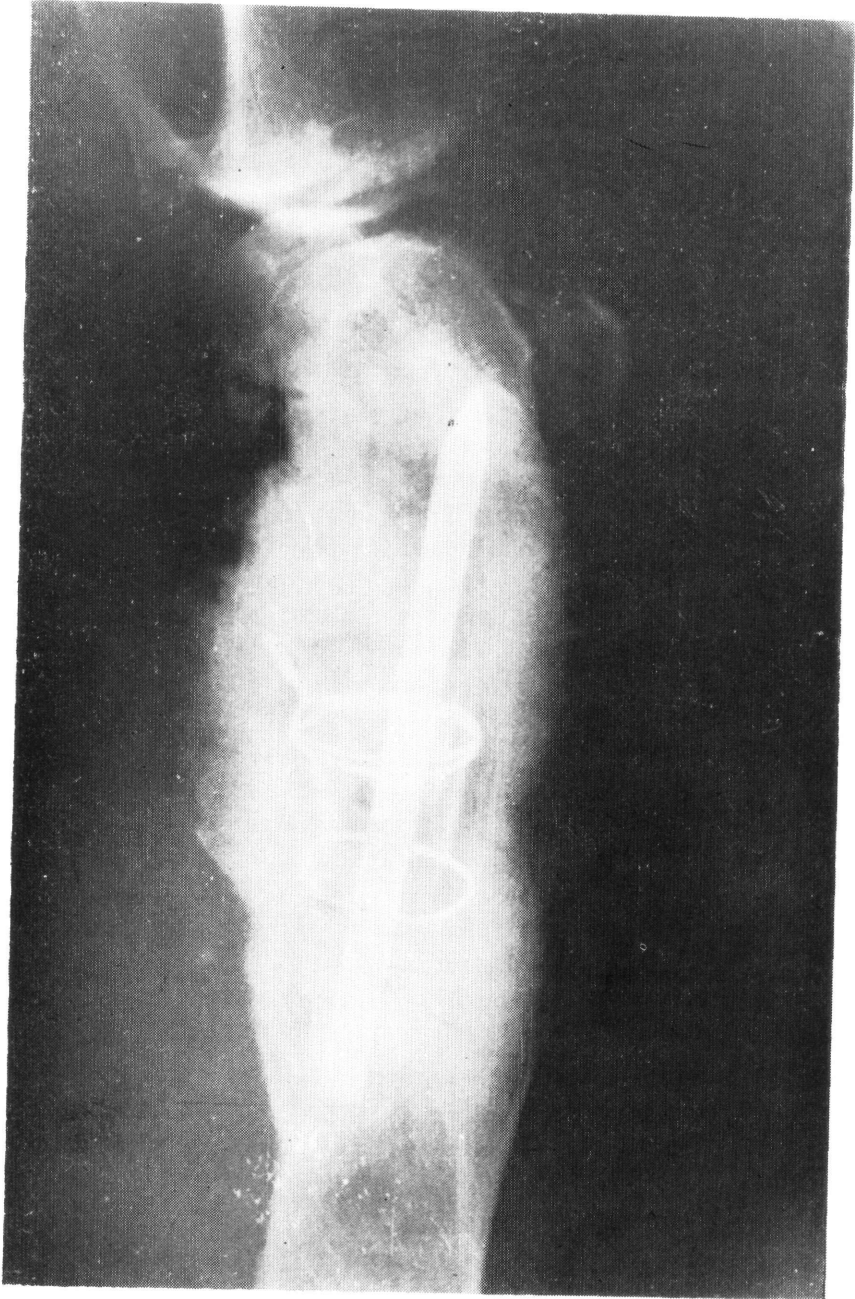
Τέλος, ἀργότερον ἢ ἔμμονή τῶν προθέσεων δυνατὸν νὰ ἐπιφέρουν ρευματικοὺς πόνους. Κατὰ τὰς ὀστεοσυνθέσεις συνήθεις βλάβαι παρουσιάζονται εἰς τὰς κεντρομυελικὰς ἠλώσεις τοῦ μηριαίου ὀστού. Αἱ βλάβαι αὗται δὲν ἔχουν σοβαρὰς συνεπείας ἐὰν τὸ ἔλκος ὑποβληθῇ εἰς ἀσηψίαν μὲ γάζας ἰωδοφορμίου καὶ ἀποφευχθῇ ἡ κινητοποίησις τῆς προθέσεως, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ δημιουργήσῃ κίνδυνον μεταδόσεως τῆς σήψεως εἰς τὸ ὄστυον. Ἐπὶ πλέον εἰς τινὰς περιπτώσεις καὶ εἰδικώτερον ὅταν μία ἠλωσις συνδέεται μὲ περιστεφανώσεις διὰ μεταλλικῆς κλωστῆς, ἡ ὀστεόλυσις δύναται ν' ἀναπτυχθῇ καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ ἐπίπεδον τῶν γεινιαζουσῶν ζωνῶν τῆς συνοστεώσεως, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ καθυστερήσῃ ἡ συγκόλλησις. Αἱ περιστεφανώσεις μὲ μεταλλικὰς κλωστὰς δύνανται νὰ προκαλέσουν ἰσχαίμιαι διὰ τῆς στενώσεως τῶν περιστικῶν ἀγγείων καὶ νὰ προκαλέσουν ὀστεόλυσιν.

Πρόσφατα ὅμως δεδομένα ἐπιτρέπουν νὰ ἐνοχοποιηθεῖν καὶ βιοηλεκτρικὰ φαινόμενα. Ἀμερικανοὶ συγγραφεῖς ἀπέδειξαν πρᾶγματι ὅτι ἀσθενῆ ἠλεκτρικὰ ρεύματα διασχίζοντα ἐστὶν κατάγματος δύνανται νὰ προκαλέσουν ἐνίοτε μὲν ἐπιτάχυνσιν τῆς συγκολλήσεως, ἐνίοτε δὲ τὸ ἀντίθετον, ἦτοι τὴν δημιουργίαν εὐρειῶν ζωνῶν ὀστεολύσεως. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ χρησιμοποίησις διαφορετικῶν μετάλλων, ἐπὶ παρεδείγματι μιᾶς κλωστῆς ὀρειχάλκου ἠνωμένης δι' ἑνὸς στελέχους ἐκ χάλυβος, δύναται νὰ δημιουργήσῃ πραγματικὴν ἠλεκτρικὴν στήλην, νὰ ἐπιφέρῃ τὴν διάβρωσιν τοῦ ἠλεκτροαρνητικοῦ μετάλλου, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν πρόκλησιν ἀσηπτικῶν νεκρώσεων τοῦ ὀστού.

Ἡ μόλυνσις τοῦ ὀστού

Συνεπεία σφάλματος ἀσηψίας προκληθέντος ὑπὸ τοῦ χειρουργοῦ τὸ ὄστυον δύναται νὰ μολυνθῇ. Ἡ ὀστεομυελίτις, ἡ ὁποία θὰ προκύψῃ δύναται νὰ ἐξελιχθῇ εἴτε εἰς ὀξειαν μορφήν εἴτε εἰς χρονίαν τοιαύτην.

Ἡ ὀξεία ὀστεομυελίτις συνεπεία ὀστεοσυνθέσεως ἐμφανίζεται κατὰ τὰς ἡμέρας ποῦ ἀκολουθοῦν τὴν ἐγχείρησιν. Ἡ φλεγμονὴ τοῦ ὀστού ἐκδηλοῦται μὲ ὑψηλὸν πυρετὸν 40 - 41°C καὶ σαφὲς ἄλγος τοῦ τραυματισμένου

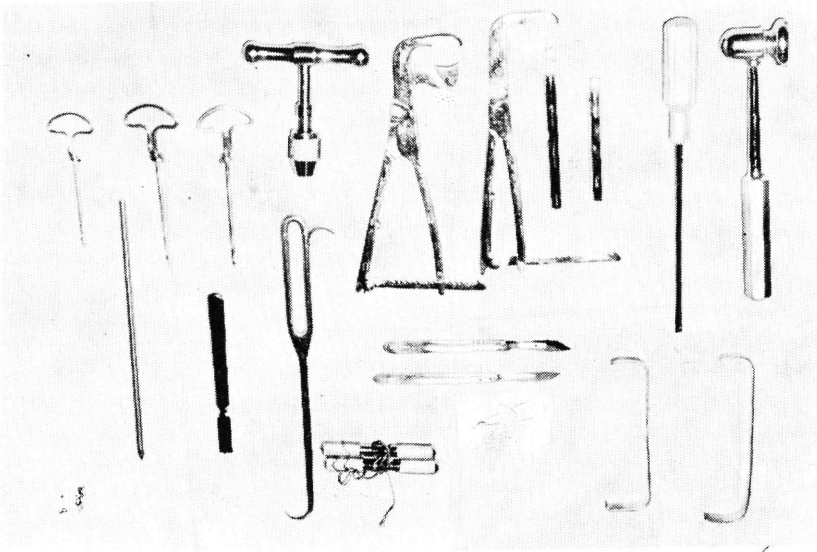
Εικών 1

Ήλωσις συνδεομένη διά περιστεφανώσεως εκ μεταλλικῆς κλωστῆς με ἐμφανῆ τὰ σημεῖα τῆς Ὄστι ολύσεως.

μέλους. Ἡ ἐμπύρετος κατάστασις ὑποχωρεῖ συνήθως διὰ τῶν χορηγουμένων ἀντιβιοτικῶν, ἐγκαθίσταται ὅμως ἀναποφεύκτως ἡ χρονία ὀστεομυελίτις. Ἀκολουθεῖ μία ἀνικενότης κινήσεων τοῦ πάσχοντος μέλους ὡς καὶ κρίσεις χολότητος. Ἐν συνεχείᾳ ἐμφανίζονται ἐν ἡ περισσότερα συρίγγια ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐξέρχεται ἕτερογενές πῦον ἀναμεμιγμένον μὲ τεμαχίδια ὀστέων. Τὸ συρίγγιον δύναται νὰ ἀποξηρανθῇ καὶ νὰ ἐπουλωθῇ εὐτομάτως ἢ κατόπιν θεραπείας. Ἀναποφεύκτως μετὰ ἀπὸ μερικὰς ἐβδομάδας ἢ μερικὸς μῆνας θὰ ἀνοίξῃ ἐκ νέου σχηματίζον νέον ὀστικὸν ἀπόστημα. Προοδευτικῶς χάνεται ἡ χρῆσις τοῦ βλαβέντος μέλους, ἐὰν τοῦτο εἶχεν ἐπανακτήσει ἱκανοποιητικὴν κινητικότητα.

Πρόληψις καὶ θεραπεία τῶν ἐπιπλοκῶν τῆς χειρουργικῆς τῶν ὀστέων

Ἡ πρόληψις τῶν ἐπιπλοκῶν προϋποθέτει τὴν ἐφαρμογὴν πλήρους ὀρθοπεδικῆς ἢ χειρουργικῆς ἀγωγῆς. Αἱ σύνθετοι θεραπευτικαὶ ἀγωγαὶ συνήθως εἶναι ἄνευ ἀποτελέσματος.

Εἰκὼν 2

Τὰ χρησιμοποιούμενα χειρουργικὰ ἐργαλεῖα εἰς τὰς ὀστεοσυνθέσεις

Τὸ πρῶτον στοιχεῖον τῆς προλήψεως ἀφορᾷ εἰς τὴν ὀρθὴν ἐκλογὴν τῆς χειρουργικῆς τεχνικῆς. Αἱ τυπικαὶ ἐνδείξεις τῶν τεχνικῶν μεθόδων τῆς ὀστεοσυνθέσεως ἀφορῶσιν εἰς τὰ κλειστὰ κατάγματα τῆς λεκάνης, αἱ ἐνδεί-

ξεις εἶναι σχετικαὶ καὶ συχνὰ ἢ ἴσας ἐπιτυγχάνεται δι' ἀπλῆς ἐφαρμογῆς συνεκτικῶν καὶ εὐλυγίστων ἐπιδέσμων.

Δέον νὰ ἀναφερθῇ ὅτι τὰ ἀνοικτὰ κατὰγματα ἀποτελοῦν ἀπόλυτον ἀντένδειξιν τῶν μεθόδων ἠλώσεως, ἐφ' ὅσον ἡ ἐστία δὲν ἀπετέλεσε τὸ ἀντικείμενον πλήρους ἀσηψίας, διὰ τῆς χρήσεως ἰωδοφορμίου καὶ ἀντιβιοτικῶν τοῦλάχιστον ἐπὶ (8) ὀκτῶ ἡμέρας. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἡ ἐπικάλυψις τῆς ἐστίας ἐξασφαλίζεται δι' ἀπλοῦ γύψου. Πρωταρχικὴ προϋπόθεσις εἶναι ἡ καθιέρωσις συνθηκῶν αὐστηρᾶς ἀσηψίας. Δέον νὰ μὴ λησμονῆται ὅτι ἡ ἀντιβίωσις δὲν δύναται νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰς συνεπειὰς ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἀσηψίας. Ἡ θεραπεία αὕτη εἶναι ἀπατηλὸν πρᾶγμα. Ἡ δευτέρα περίπτωσις συνδέεται μὲ τὴν ποιότητα τῆς ἀναισθησίας. Δέον νὰ ἐπιτευχθῇ πλήρης χαλάρωσις τῶν μυῶν διὰ νὰ εἶναι εὐκόλος ἡ ἐγχείρησις. Ἡ χρῆσις τῶν πτητικῶν ἀναισθητικῶν συμβάλλει πολὺ εἰς τὴν ποιότητα τῆς ναρκώσεως τὴν ἀπαιτουμένην εἰς τὴν χειρουργικὴν τῶν ὀστέων, ὡς καὶ εἰς τὴν ἀσφάλειαν τοῦ ἐγχειριζομένου ζώου, διότι μία μολυσία σοβαρά, συνοδεύεται πάντοτε ἀπὸ ἰσχυρὰν ἀναπνευστικὴν ἀρρυθμίαν. Τρίτη προϋπόθεσις εἶναι ἡ χρησιμοποίησις ἀνεκτῆς προθέσεως. Δέον νὰ ἐπιλεγῇ ἓν σύστημα, τὸ ὁποῖον δὲν δημιουργεῖ ἠλεκτρολυτικὰ ζεύγη, ὅσον ἀσθενῆ καὶ ἄν εἶναι. Ἡ πρόθεσις πρὸ τῆς χρήσεως δέον νὰ ὑποστῇ μίαν παρασκευήν, ἥτις ἐξαφανίζει ἀπόλυτως, πᾶν ἴχνος ξένων πρωτεϊνῶν, λίπους, ἰδίᾳ βαζελίνης, ἢ ὅποια ἐπικαλύπτει τὰς ἀγοραζομένας ἀπὸ τοὺς προμηθευτὰς τοῦ χειρουργικοῦ ὕλικου προθέσεις. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιλογὴν τῆς τεχνικῆς, αὕτη ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰς συνηθείας καὶ τὰς ἰκανότητας τοῦ χειρουργοῦ. Ὁ εἰς δύναται νὰ εἶναι ἰκανοποιημένος ἀπὸ μίαν ἐγχειρητικὴν τεχνικὴν μὲ τὴν ὁποίαν ἕτερος εἶχεν ἐπιπλοκάς. Ἡ προτιμότερα τεχνικὴ εἶναι ἐκείνη, ἢ ὅποια δι' ἓν δεδομένον ἀποτέλεσμα εἶναι ἡ περισσότερον ἀπλῆ, π. χ. διατὶ νὰ γίνῃ περιστεφάνωσις μὲ ἐπιχρωμιωμένην ἔντεροχορδὴν, δίδει τὰ ἴδια ἀποτελέσματα ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς ἐπανορθώσεως χωρὶς τὴν πρόκλησιν ἐπιπλοκῶν;

Πρέπει νὰ προφυλάσσεται τις ἀπὸ τοῦ νὰ θέλῃ νὰ ἀντιγράψῃ πιστῶς τὰς τεχνικὰς τὰς ἐφαρμοζομένας εἰς τὴν χειρουργικὴν τοῦ ἀνθρώπου. Τέλος μετεγχειρητικῶς δέον νὰ συνδυασθῇ σύντονος παρακολούθησις τῆς ἐξελίξεως τοῦ τραύματος μὲ μεγάλην ἀπλότητα εἰς τὰς ἰατρικὰς θεραπείας.

Θεραπεία τῶν ἐπιπλοκῶν

Ἐν ὄψει μιᾶς ὀξείας ὀστεομυελίτιδος ἡ ἀντιβιοτικὴ θεραπεία δύναται πολλάκις νὰ διακόψῃ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς φλεγμονῆς καὶ νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν συγκόλλησιν τοῦ κατὰγματος. Ἡ δημιουργία χρονίας ὀστεομυελίτιδος εἶναι κακὸν προγνωστικόν, διότι ἡ πάθησις δέον καὶ σήμερον ἀκόμη νὰ θεωρῆται ἀθεράπευτος. Ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ χρονίας καταστάσεως ἀφαιροῦνται

κατ' ἀρχὴν αἱ προθέσεις καὶ εἰδικώτερον αἱ κλωσται τῆς περιστεφανώσεως, ἀκολουθεῖ δὲ ἀντισηψία τοῦ ὄστου. Προσέτι, μία καλὴ ἀπόξεσις ὄλων τῶν μεμολυσμένων στοιχείων δύναται νὰ δώσῃ ἐλπίδας θεραπείας. Τὰ ἀντιβιοτικά δυνατόν νὰ ξηράνουν προσωρινῶς τὰ συρίγγια ἀλλὰ ἡ ὑπουλος διεργασία θὰ ἀφυλνισθῇ ἀφεύκτως.

Ἡ ἀντιμετώπισις τῆς χρονίας ὀστεομυελίτιδος διὰ νὰ εἶναι ἐπιτυχῆς πρέπει νὰ εἶναι αἰτιολογική. Ἡ χρονία ὀστεομυελίτις τῶν ἀλλοειδῶν ὀστέων ἰδίᾳ τῶν ὀπισθίων ἄκρων δὲν εἶναι μία παθολογικὴ ὄντοτης ἀλλὰ οὔτε καὶ παρουσιάζει πάντοτε τὴν αὐτὴν κλινικὴν εἰκόνα. Οὕτω κατ' ἀρχὴν ὁ καθορισμὸς τῆς εἰκόνας καὶ τῆς φύσεως αὐτῆς εἶναι ἀπαραίτητος διότι ἡ νόσος εἰς τὴν χρονίαν αὐτῆς μορφήν δυνατόν νὰ εἶναι ἀπότοκος:

- 1) Μιᾶς ὀξείας ὀστεομυελίτιδος αἱματογενοῦς προελεύσεως, ἢ
- 2) Ἐνὸς ἐπιπλεγμένου κατάγματος ἐπιμολυνθέντος τελικῶς διὰ παθογόνων μικροοργανισμῶν.

Αἱ καταστάσεις αὗται ἔχουν κοινὸν γνώρισμα τὴν σταθερότητα τῶν συμπτωμάτων ἀλλὰ καὶ τὴν ἀστάθειαν ἐμφανίσεως αὐτῶν ὑπὸ μορφήν συχνῶν ἢ σπανίων ὑποτροπῶν, παροξυσμοῦ πυρετικῆς ἐξάρσεως μετὰ θορυβῶδων ἢ μὴ τοπικῶν φλεγμονῶδων φαινομένων.

Ὁ καθορισμὸς τῆς φύσεως τῆς ἐκάστοτε περιπτώσεως στηρίζεται βασιτικῶς εἰς τὰ ἑξῆς τρία στοιχεῖα, δηλαδή:

- α) Τὴν λήψιν λεπτομεροῦς ἱστορικοῦ,
- β) Τὴν κλινικὴν τοπικὴν ἐμφάνισιν τοῦ πάσχοντος μέλους, καὶ
- γ) Τὸν Ἀκτινογραφικὸν ἔλεγχον.

Δι' αὐτῶν θὰ καθορισθῇ λεπτομερῶς εἰς ποίαν κατηγορίαν τῶν προαναφερθεισῶν κλινικῶν περιπτώσεων ἀνήκει ἢ πάθησις καὶ οὕτω θὰ προγραμματισθῇ ἡ θεραπεία.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Εἰς τὴν παροῦσαν μελέτην ἐξητάσθησαν αἱ σκέψεις διὰ τῶν ὁποίων ὀδηγούμεθα εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἐπιπλοκῶν τῆς χειρουργικῆς τῶν ὀστέων. Κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν ἡ ἀντιμετώπισις τοιούτων περιπτώσεων εἶναι μὲν πολλάκις δυσχερῆς, πλὴν ὅμως καθίσταται δυνατὴ ἢ παροχὴ σημαντικῆς βοηθείας διὰ τῆς ἀκολουθητέας εἰδικῆς θεραπείας, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς καλῆς ἐπιλογῆς καὶ μελέτης τῆς ἐφαρμοζομένης τεχνικῆς.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. GOLDMAN M.D., JOHNSON R.K. and GROSSBERE N.M. (1960). A new approach to chronic osteomyelitis. Am. J. Orthop. 2 - 63.
2. CO PERE E.L. (1962). Treatment of osteomyelitis and infected wounds by closed irrigation with a detergent antibiotic solution. Acta orthop. scand 32: 324 - 333.